

טבלה 3: תוצאות מיבחן ב-20 עדרי בשר ובקדר שעלבים

פרטים	מספרים ממוצעים מ-20 עדרי בשר; נחונים לעדר אחד	עדר שעלבים
פרות ועגלות להרבעה או הזרעה	180	350
מספר הפרים לעדר	6	12
מספר הפרות לפר אחד	32	29
אורך עונת ההרבעה, ימים	138	102
שיעורי ההתעברות, כולל הפלות, %	87.6	92
הפסדים בוולדות (בס"ה), %	5.8	2
שיעורי הגמולים, %	82.1	90.2
המלטות עד דצמבר, %	76.3	83.3
המלטות מינואר ואילך, %	23.7	16.7
עגלים גמולים, %	52.1	58.3
עגלות גמולות, %	47.9	41.7
משקל הגמילה של העגלים, ק"ג	190.—	176.—
משקל הגמילה של העגלות, ק"ג	173.—	163

מטבלה 3 למדים שעדר שעלבים עולה על הממוצע של 20 העדרים בשיעורי ההתעברות, בשיעור הגמולים ובקיצור עונת ההמלטות. לעומת זה הוא מפגר במידת-מה במשקל הור לדות הגמולים.

אות (מניעת תחלואה בקדחת-קרציות) של העדר, ולהעלות את משקל הגמילה של בני-הבקר. הרחבה נוספת של העדר תחייב הגדלת שטחי המרעה והעלאת היבולים על ידי טיפולים שונים.

מן הראוי לציין ששיטת ההזנה של העגלים במרבק (לאחר הגמילה), שהומלצה ע"י חיים שור וז"ל, הצדיקה את עצמה והמשק זוכה במחירי רים הגבוהים ביותר במיכרזים בעד העגלים, הודות לטיבם המשובח.

נתן ליפשיץ, א. בן-אשר

לשכת הדרכה וחובות

סיכום

עדר הבקר לבשר בשעלבים הינו, מבחינה כלכלית, מהחשובים ביותר בהשוואה לשאר ענפי המשק. על אף ההישגים שצוינו, תוך הרחבה מתמדת של העדר, יש צורך לפתור את המחסור בעובדים, ליעל את העבודה, לשפר את הברי-

להבהרת מונחים ומושגים

מקובל אצלנו לציין את מנת-המזון במלים אלה בערך: הפרות מקבלות 3-4 יחידות מזון גס ו-10-8 ק"ג (או יח"מ) מזון מרוכז. כשאומרים מזון גס סתם ואין מפרטים את הסוגים, הרי ייתכן שהמנה שצוינה כ"מזון גס" אינה גסה כל עיקר מבחינת מהותה הפיסיולוגית. מי שמספק לפרתו 30 ק"ג סלק מספוא וירק תירס צעיר, אל לו להשלות את עצמו שהוא אמנם סיפק את צרכיה של הפרה במספוא גס.

מזון גס מבחינת טיבו הפיסיולוגי הוא רק אותו מזון שמכיל שיעור גבוה יותר של תאית לכל ק"ג של חומר יבש; וכיוון שלתאית יש, "משימות" (פונקציות) חשובות בתזונת בעלי חיים ובאופן מיוחד בתזונת פרות-חלב, הרי מוטב לציין את מנת המזון הגס לפרטיה השונים, כגון: 2 יח"מ שחת + 3 יח"מ תחמיץ תירס מאושבל, ואז נדע שאמנם סיפק המזון הגס הזה גם כמות מסוימת של תאית. אולם כשמנת המזון הגס היא זו שהודגמה לעיל (סלק ומספוא ירוק צעיר), הרי את תפקידה הפיסיולוגי היא לא מילאה כל עיקר.